

1995-06-12

231-6039/90

1233-218

Delgivningskvitto

Bildande av naturreservatet Norra Ljunghusen, Vellinge kommun
(3 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Norra Ljunghusen
Kommun	Vellinge
Fastigheter	Skanör 2:1 (del av), Ljunghusen 3:27 mfl
Läge	Södra delen av Höllviken väster om Falsterbokanalen
Kartblad	Topografisk karta: Malmö 2C SV Ekonomisk karta: Skanör 1C:82 Registerkarta: 012 93
Gränser	Området är markerat med svart heldragen linje på bifogade karta, bilaga 1 och omfattar även vattenområdet i Höllviken till 3 meters djup (anges inte på kartan).
Areal	Ca 185 ha varav ca 22 ha landområde
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Malmöhus län

Beskrivning av området

Norra Ljunghusen är benämningen på strandområdet och de grunda vattenområdena, inklusive revet Black, mellan Falsterbokanalen i öster och gränsen för naturreservatet Skanörs ljun i väster samt skogsområdet mellan väg 100 och gamla banvallen väster om Ljunghusen.

Norra Ljunghusen ingår i sin helhet i områden som är av riksintresse för naturvård (N 34) och friluftsliv (F 5). Det har bedömts ha höga botaniska, zoologiska och kulturhistoriska värden. Vattenområdet ligger också inom ett internationellt värdefullt våtmarksområde (CW-område).

Reservatsområdet utgörs bl a av en välbevarad rest av det gamla odlingslandskapet utmarker med delvis ännu betade strandmarker samt olika igenväxningsstadier av dessa. Marken har aldrig gödslats och de ännu betade partierna hyser en artrik, betesgynnad flora med arter som bl a ormtunga, blåsklöver, kustarun och gåsört. De obetade partierna norr om bebyggelsen i Ljunghusen domineras i stora delar av kvickrot på gamla driftvallar och mer eller mindre utbredda vassar med havssäv och bladvass i strandzonen. Här och var förekommer täta bestånd med bl a strandmolke, hampflockel och bitterkrassing. På några platser växer dansk iris.

Den västra delen norr om gamla banvallen utgörs närmast denna av en björkskog med inslag av tall och al. Det västligaste skogspartiet är en igenvuxen del av Skanörs ljun. Gränsen mellan detta och den nu ohävdade hagmarken i öster utgörs av en tångvall. Kaprifol och pors förekommer i den upplösta grässvålen, som domineras av rödven och luddtåtel. Norr om skogen och hagmarken vidtar havsstrandens rödsvingelzon med förekomst av bl a hampflockel, strandmolke, bitterkrassing och strandkvanne. I zonens övre del växer på ett ställe ett stort päronträd. Norr om den gamla stationen i Ljunghusen finns en träd- och buskridå med ett stort antal arter, bl a al, ask, björk, sykomorlön, gran, tall, fläder, hagtorn, viden och berberis.

Mellan den igenväxande hagmarken i väster och det betade området i öster finns norr om den gamla banvallen en öppen plats, som brukar utnyttjas för tillfällig förvaring av ris, grenar och diverse parkavfall i avvaktan på uppeldning eller borttransport.

Avvattningen av skogsområdet söder om banvallen sker norrut mot diket längs denna och härifrån löper ett par större dräneringsdiken rakt genom strandmarkerna till havet.

De grunda vattenområdena och revet Black är av betydelse för fågellivet. På Black häckar emellanåt småtärna. Revet är också av stor betydelse för rastande sjöfåglar. Det intilliggande skogsområdet söder om banvallen har stor betydelse för fågellivet, inte minst som rast- och födosökslokal under flyttningstiden. Detta gäller särskilt många småfåglar, duvor och rovfåglar som ormvråk, bivråk, sparvhök och duvhök. De olika biotoperna skapar således tillsammans förutsättningar för ett rikt och varierat fågelliv.

Kustlandskapet är tilltalande och är tillsammans med skogsområdet av stort värde för allmänhetens friluftsliv. Den gamla banvallen utnyttjas som promenadstråk, cykel- och ridväg.

Ärendets beredning

Vellinge kommun har gjort framställan om inrättande av naturreservatet Norra Ljunghusen. Detta framgår också av kommunens översiktsplan, som antogs av fullmäktige 1991-06-20, och kommunens naturvårdsplan, antagen

av fullmäktige 1991-10-30. I sammanhanget kan noteras att kommunstyrelsen 1992-10-01 beslutat att lägga ner planarbetet för området mellan Skanörs ljunghus och Björkvägen, respektive mellan Falsterbovägen och gamla banvallen (fastigheterna Ljunghusen 12:5-8 m fl), med hänvisning till naturintressena. Samtidigt uppdrogs åt plankontoret att låta upphäva byggnadsplanen från den 30 juli 1958 för fastigheterna Ljunghusen 16:60 m fl (tidigare betecknade Kämpinge 2:73 m fl i Rängs socken). Planen innehåller outnyttjade byggrätter, men saknar genomförandetid, eftersom denna löpt ut. Syftet med upphävandet är att pågående markanvändning skall fortgå. Kommunfullmäktige har antagit upphävandeplanen för Ljunghusen 16:60 m fl, men denna har överklagats. Kommunstyrelsen har i yttrande över länsstyrelsens förslag till reservat tillstyrkt detta med undantag för området söder om banvallen. Förslaget har tillstyrkts av Naturvårdsverket och övriga remissinstanser med undantag för AB Ljungskogens strandbad som motsatt sig att reservat bildas på mark som ägs av bolaget söder om banvallen.

Länsstyrelsen anser att förutsättningar för bildande av naturreservat även föreligger för den del av området som ligger söder om banvallen. Bildandet av naturreservat för denna del bör dock avvaktas med hänsyn till att upphävandet av byggnadsplanen för Ljunghusen 16:60 m fl ännu inte avgjorts.

GRUND FÖR BESLUTET

De olika naturtyper och den vegetation och flora som finns längs kusten vid Norra Ljunghusen har uppkommit genom ett tidigare intensivt och numera mer extensivt markutnyttjande och är av botaniskt och markhistoriskt värde. Särskilt värdefulla är växtarter karakteristiska för den betade havsstrandängens vegetation, bl a blåsklöver, kustarun och ormtunga. Dansk iris är en av landets rödlistade arter med förekomst i området. Området är även zoologiskt värdefullt, särskilt med avseende på fågellivet. Det är också av betydelse för rekreation och friluftsliv.

Det samlade värdet är av den omfattningen att området klassificerats som riksobjekt för naturvård och friluftsliv. Det utgör också en del av ett mer omfattande CW-område.

Med ovan nämnda motiv och på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur och kultur, sin märkliga beskaffenhet och områdets betydelse för allmänhetens friluftsliv bör det beskrivna området ges ett förordnande enligt naturvårdslagen.

Förordnandet är förenligt med lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser och gällande översiktsplan.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) förklarar Länsstyrelsen det område som utmärkts med kraftig svart heldragen linje på bifogade karta (bilaga 1) som naturreservat. Reservatet omfattar även vattenområdet intill 3 m djup.

Ändamålet med reservatet skall vara att

- a) bevara och inom väsentliga delar återskapa betade naturtyper som öppna strandängar i kontakt med havet och glest trädbevuxna hagmarker, samtidigt som förutsättningarna att gynna och bevara växter som dansk iris och strandmolke tillvaratas,
- b) skapa ostörda, naturligt utvecklade vistelsemiljöer för våtmarksfåglar inom de grunda vattenområdena och revet Black.

Föreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet skall för området gälla de föreskrifter som med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) anges nedan.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 uppföra ny byggnad eller annan anläggning
- 2 anordna camping eller uppställningsplats för husvagn, campingbil eller liknande
- 3 bedriva täktverksamhet i någon form, tångtäkt undantaget
- 4 vidtaga åtgärder som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär som att spränga, borra, gräva, schakta, muddra, dränera, utfylla, plöja eller utföra annan markbearbetning
- 5 anordna upplag
- 6 avlägsna eller skada gamla hägnader som utgörs av tångvallar
- 7 avverka träd eller buskar

1995-06-12

231-6039/90
1233-218

- 8 plantera eller så träd, buskar eller andra växter
- 9 använda gödselmedel, jordförbättringsmedel eller kemiska bekämpningsmedel
- 10 bedriva jakt under lördagar, sön- eller helgdagar mellan klockan 0900-1600
- 11 anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning med undantag för reservats- och trafikskyltar.

Vidare skall det utan länsstyrelsens tillstånd vara förbjudet att

- 12 dra fram mark- eller luftledning
- 13 anlägga eller uppföra brygga, spång eller annan anordning

Ovan nämnda bestämmelser skall ej utgöra hinder för åtgärder i samband med reservatets skötsel i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan. Bestämmelserna skall ej heller utgöra hinder för åtgärder i samband med drift och underhåll av befintliga ledningar tillhörande kommunens vatten- och avloppsnät, sjöfartsverket, tele- och eldistributör.

Länsstyrelsen erinrar också om Statens naturvårdsverks bestämmelser i 45 § jaktkungörelsen (SNFS:3, NV:58) om att blyhagel inte får användas vid jakt med hagelgevär inom våtmarkskonventionens utpekade områden (CW-områden).

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken är skyldig att tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen

- 1 utmärkning av, skyltning till och upplysning om reservatet
- 2 anordnande av markerad stig och stängselgenomgångar
- 3 röjning, gallring, avverkning och övrig skötsel av busk- och trädbevuxna områden så som närmare anges i fastställd skötselplan
- 4 skötsel av betesmarker innefattande betesdrift, röjning, gallring, uppsättande och underhåll av stängsel och vattningsanordningar enligt fastställd skötselplan.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 gräva, borra, måla eller på annat sätt skada block, levande eller döda träd och buskar
- 2 avsiktligt störa djurlivet
- 3 gräva upp växter
- 4 tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller liknande
- 5 parkera annat än på anvisade platser
- 6 cykla annat än på befintlig cykelväg eller skogsväg
- 7 göra upp eld
- 8 anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning

Föreskrifterna under C skall ej utgöra hinder för åtgärder i samband med reservatets skötsel i enlighet med fastställd skötselplan. Länsstyrelsen kan i särskilda fall även medgiva undantag från ovan angivna föreskrifter.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen av reservatet

Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen som framgår av nedanstående skötselplan. Inom ramen för denna kan Länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv om förvaltningen.

Naturvårdsförvaltare

Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen i Malmöhus län, som fortlöpande vid förvaltningen skall samråda med markägare och berörda myndigheter.

Skötselplan

1 Gränsutmärkning

Reservatets gränser skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och naturvårdsverkets anvisningar.

2 Markdisposition och skötsel (bilaga 1)

Delområde A (15 ha) utgörs av befintlig och planerad betesmark. Inom denna skall årlig betesdrift ske med nötkreatur, får eller hästar, gärna i kombination. För hela eller delar av området kan samordning med betningen på Skanörs ljungröset övervägas. Den hävdade östra delen kan indelas i fällor för enbart hästbete. Betningen bör dock ske så långt ut i strandlinjen som möjligt. Betesbeläggningen får successivt anpassas till markens betesproduktion. Målsättningen skall dock vara att erhålla en öppen, kortbetad strandäng där naturliga förutsättningar för detta finns.

Den trädbevuxna marken bör ges karaktären av en hagmark med endast spridda träd eller dungar. En trädslagsblandning med björk, ek, al och tall bör bibehållas. Erforderliga röjningar bör främst inriktas på björk. Betesperioden bör omfatta minst 150 dagar och i synnerhet pågå så länge som möjligt på hösten. Vid intensivt hästbete kan betesperioden förkortas. Vattningsanordning får anordnas på lämpligt sätt om naturliga vattentillgångar inte kan utnyttjas av djuren.

Delområde B1 (2,5 ha) och B2 (0,5 ha) utgörs av ohävdade skogspartier norr om banvallen. Viss röjning och gallring kan ske om så bedöms angeläget, annars kan vegetationen få utvecklas fritt. Alternativ disposition av området B1 är betad hagmark med endast solitära träd.

Delområde C (0,5 ha) utnyttjas av markägaren som tillfällig upplagsplats för avverkningsrester, ris mm i avvaktan på flisning, bränning eller borttransport. Området kan tills vidare utnyttjas för detta ändamål, men bör på sikt inkluderas i betesmarken.

Delområde D (3,5 ha) utgörs av det ohävdade strandområdet och revet Black. Strandområdet har tidigare betats, men domineras nu av mäktiga, äldre driftvallar och kvickrot. Området bör tills vidare få utvecklas fritt. Uppväxande träd och buskar kan dock avverkas.

Tångvallarna inom området bör underhållas och om möjligt restaureras i de partier där de skadats. Träd och buskar bör inte tillåtas växa upp i anslutning till vallarna.

3 Tillsyn och uppföljning

Tillsyn av reservatet ankommer på naturvårdsförvaltaren eller den som denne sätter i sitt ställe.

Om ett särskilt program erfordras för uppföljning av utvecklingen hos områdets flora och fauna kan Länsstyrelsen upprätta ett sådant och foga det till skötselplanen.

4 Ekonomisk ansvarsfördelning

Ansaret för skötselåtgärder och ekonomiska åtaganden skall ske enligt följande:

- a. Staten svarar för nödvändiga nyinvesteringar i betesstängsel samt erforderliga röjningar och gallringar inom delområde A och D, gränsutmärkning och erforderlig skyltning och information om reservatet. Kostnaderna för genomförande av ett eventuellt uppföljningsprogram skall åvila naturvårdsförvaltaren.
- b. Kommunen svarar för drift och underhåll av den befintliga gång-, rid- och cykelstigen på gamla banvallen med tillhörande diken.
- c. Markägare svarar för och bekostar åtgärder inom delområde B och C. Avtal kan träffas mellan staten och markägare om utförande av röjningar och gallringar inom dessa delområden. Markägare skall därvid erlagga normal huggningskostnad för utfallande gagnvirke.
- d. Löpande stängselunderhåll och betesdrift inom de områden som skall betas ombesörjes och bekostas av nyttjanderättshavaren/markägaren.

5 Ekonomisk utredning

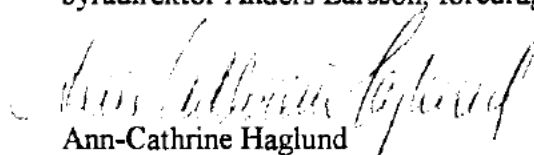
Ekonomisk utredning avseende statens kostnader för perioden t o m budgetåret 1999 skall utföras och fogas till skötselplanen och därefter förnyas vart 5:e år.

När detta beslut vunnit laga kraft skall Länsstyrelsens beslut för området den 22 juni 1972 (dnr 11.126-195-71) om förordnande enligt 19 § naturvårdslagen upphöra att gälla i den del som ingår i det bildade naturreservatet.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 3.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Ann-Cathrine Haglund jämte ledamöterna Christine Axelsson, Bengt-Göran Hansson, Per Olof Håkansson, Inger Jari-Beck, Lena Jarnbring, Benny Jönsson, Kjell-Arne Landgren, Britt-Marie Lindkvist, Rolf Nilson, Bernhard Persson, Mats Svanberg, Matz Svensson, Carin Wredström och Per Olof Ågren.

I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Gunilla Hedesten Nordin, länsarkitekt Gert-Inge Lundgren, länsantikvarie Carin Bunte, förste länsassessor Christina Cinthio, naturvårdsdirektör Göran Mattiasson och byrådirektör Anders Larsson, föredragande.

Ann-Cathrine Haglund

Anders Larsson

Bilagor

1. Karta över reservatets avgränsning och disposition
2. Registeruppgifter
2. Hur man överklagar

Naturreservatets avgränsning
och disposition

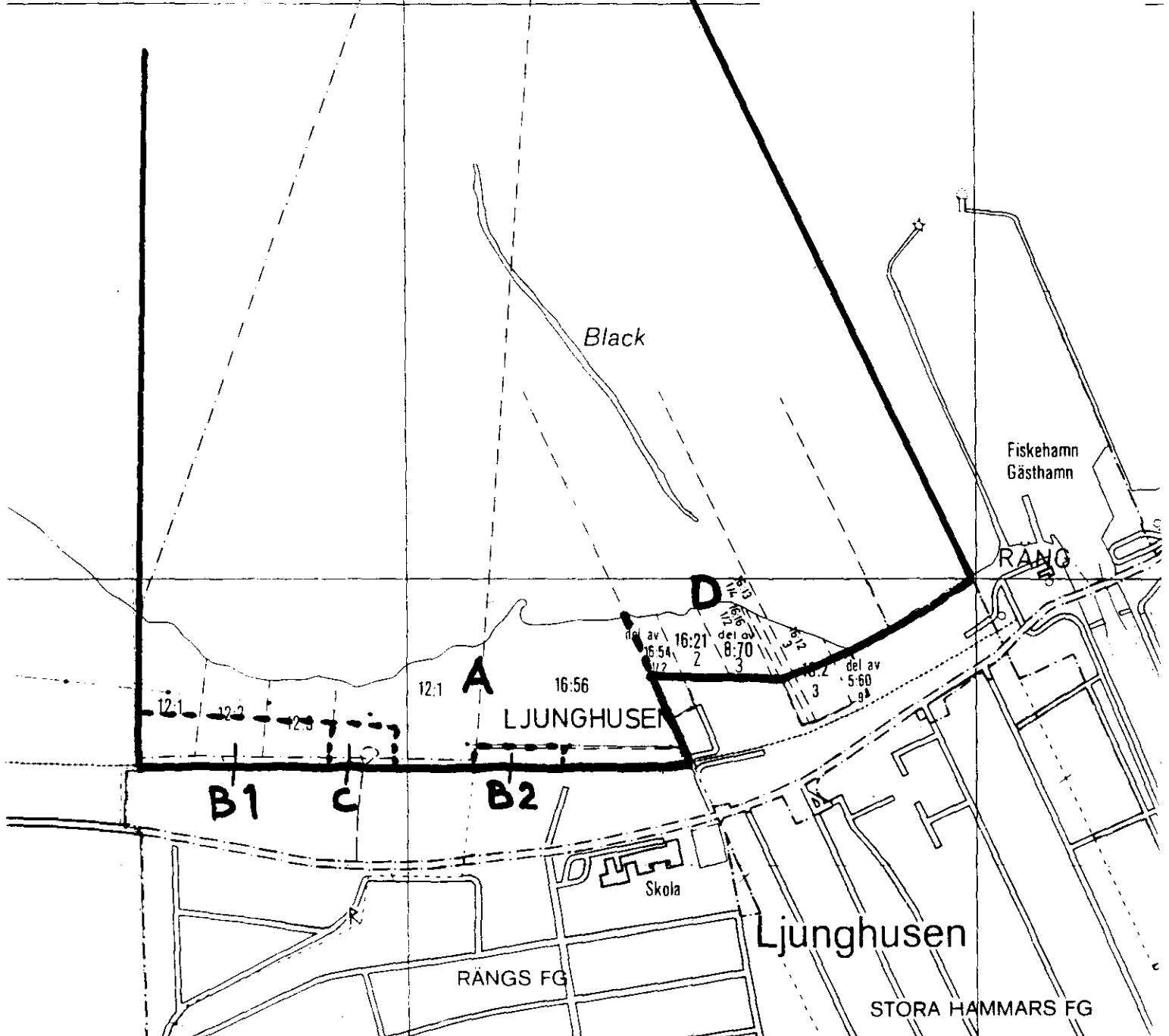
Malmö 1995-06-12

Anders Larsson
Anders Larsson

TECKENFÖRKLARING

--- Skötselområdesgräns

0 200 meter

REGISTERUPPGIFTER

Namn	Norra Ljunghusen
Kommun	Vellinge
Församling	Skanör, Rång och Stora Hammar
Fastigheter	Skanör 2:1 (del av) samt Ljunghusen 3:27 m fl enligt särskild förteckning
Läge	Södra delen av Höllviken väster om Falsterbokanalen
Kartblad	Ekonomisk karta: Skanör 1C:82 Registerkarta: 012 93
Gränser	Svart heldragen linje på karta till beslutet
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Malmöhus län
Markägare	Enligt fastighetsförteckningen
Area	22 ha landområde 163 ha vattenområde
Naturtyper	Havsstrandäng, hagmark, lövskog Grunda sandbottnar
Landskapstyp	Kustlandskap
Naturgeografisk region	6m Sydvästra Skåne
Skyddsmotiv	Botaniska Zoologiska Markhistoriska Friluftsliv
Skyddsföreskrifter	Indispensabla, totala: A 1-11 Dispensabla: A 12-13
Skyddsföreskrifter jakt	A 10
Skötselplan	Föreskrifter under D